

TESDEHÁČEK

ZPRAVODAJ XI. STŘEDOČESKÝCH
DIVADELNÍCH HER V NYMBURCE

K 76

"Dnes si zkusíme zahrát opravdové divadlo", ozve se někdy ve škole v hodině literární výchovy. A tak promluví někdy velmi svérázně, bez jakékoliv trémy dudák Švanda ke své Dorotce, dobrácký Kalafuna či prohnáný Vocilka ústy žáků 8. třídy. Děti mají toto zpestření výuky velmi rády a často se stává, že při těchto bezprostředních projevech se objeví nějaký ten herecký talent. Při hodinách českého jazyka si žáci zajímavou formou přiblíží kulturní hodnoty našeho národa a seznámí se i s obtížností a krásou hereckého povolání.

Mají děti divadlo rády? Při různých besedách se přesvědčujeme, že ano. Mnoho z nich má svého oblíbeného herce, který ztvárnil postavu blízkou jejich věku. Někteří herci zase tvrdí, že dítě je nejvděčnější divák. Chybou však je, že mnoho dětí zná divadelní představení pouze z televizní obrazovky. A to je málo. Silný zážitek z živého představení připraví dětem nejednu příjemnou chvíli a vidět děti odcházet z divadla s rozzářenýma očima, to je přání všech matérských i profesionálních umělců. Měli bychom je naučit využívat volného času k návštěvě kulturních zařízení. Obohatíme tím jejich osobní život, vychováme z nich citové lidi, kteří v budoucnu svým vztahem k umění proteplí i vztahy mezi lidmi.

Máme k tomu v naší socialistické společnosti velké možnosti.

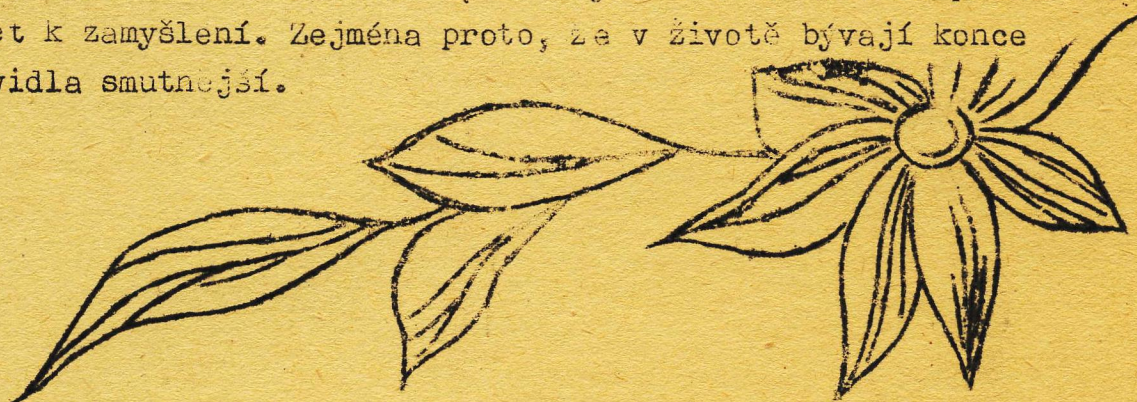
Při plnění programu "Kultura mládeži - mládež kultuře" navštěvujeme v rámci školní i mimoškolní výchovy nejen pražské Národní a Tylovo divadlo, ale můžeme dětem přiblížit i velmi hodnotné programy poezie v pražské Viole. Nemusíme však chodit daleko. Stejnou funkci jako profesionální scény plní i amatérské ochotnické soubory. Nymburský divadelní soubor Malek je velmi znám nejen dospělým, ale i dětským divákům. Co krásných pohádek už sehráli nymburští ochotníci svým dětem. A ty vánoční, nadílkové, patří k nejoblíbenějším. Pohádku si jistě vyberou ti menší i dospělí diváci v programu Středočeských divadelních her, které se staly v Nymburce již tradicí a pro malé obecenstvo velkým svátkem.

Slovo o hře

Hra maďarského autora K. Káló "Dnešní příběh" patří mezi ty, které se zabývají tématy vztahů mezi lidmi a generačními problémy. Právě v současné době, kdy životní úroveň společnosti je značně vysoká, se mnohdy setkáme se situacemi, kde materiální zájmy deformují základní etické hodnoty lidských vztahů.

Vypočítavost a bezohlednost na jedné straně, pokus o hledání vlastní cesty na straně druhé, spolu s problémem starší generace, jejíž příslušníci nehodlají pasivně přijmout své přelčasné odepisování ze života - tvoří základní rámec příběhu. I když na jevišti se vše skončí relativně dobře, měl by aktuální "Dnešní příběh" dát podnět k zamyšlení. Zejména proto, že v životě bývají konce zpravidla smutnější.

... a slovíčko o souboru

Dramatický odbor ZK ROH Slaný "Slánská scéna" je přímým pokračovatelem bohaté činnosti Spolku slánských ochotníků, který byl založen r. 1873. Ve Slaném působilo ovšem několik ochotnických souborů, které stále udržovaly tradici ochotnického herectví ve městě. Pod názvem "Slánská scéna" se pak sdružily všechny slánské soubory a po vzniku jednotného kulturního zařízení města se stal zřizovatelem závodní klub ROH Slaný.

Slánská scéna vyvíjí stále pravidelnou a žánrově rozmanitou činnost, ~~úměrnou~~ ~~možnostem~~ a schopnostem svých současných členů. uvádí hry pro dospělé i pro děti a mládež, také tematické i jiné příležitostné programy k různým politickým a společenským událostem.

V roce 1971 se Slánská scéna poprvé představila na Jiráskově Hronově se hrou A. Jiráska "Kolébka". Velkého úspěchu dosáhl soubor v roce 1973, kdy na 43. Jiráskově Hronově získal hlavní cenu Východočeského krajského národního výboru za inscenaci Gorkého a Brechtovy "Matky". Se hrou E. F. Buriana "Dálky" byl soubor vybrán do národní přehlídky souborů ROH 1975 v Trinci. Pohádka "Vodník Mařenka" přinesla Slánské scéně účast na národní přehlídce her pro děti 1977 v Ostravě - Porubě a rekordní počet 33 repríz.

S upřímným přáním všeho dobrého vítáme v našem divadle hosta
z Ústředního domu železničářů Praha divadelní soubor "Máj".
Rádi bychom naše čtenáře seznámili s činností tohoto souboru,
ale nic více nám o sobě neprozradil, než to, že přijel k našim
dětem s půvabnou pohádkou a

ta pohádka takhle začíná
Byla jednou jedna dívčina ...
laskavá a srdce zlaté,
pracovitá jako včelka ...
vy to ale dál už znáte,
že to byla

Popelka

Před oponou

za oponou

"HROBÁRNA"

Eva Hrubá

Slavnostní přivítání souboru "Vojan" z Libice nad Cidlinou bylo opravdu slavnostní. Slova, stisky rukou, dárky.

U malý moment jsem vyrušila před představením vedoucího a zároveň i herce M. Čejku.

"Řekněte mi, jak dlouho jste se hrávali tuto divadelní hru J. Jílka Dvojité tep srdce?"

"Začali jsme v lednu letošního roku, po této autorově nové hře jsme, jak se říká hned skončili, abychom byli mezi prvními. Od března jsme ji hráli a dnes ji budeme hrát popáté."

"Máte nějaký zážitek při zkouškách, nebo vystoupeních?"

"Momentálně si nevzpomínám, ale jistě máme. Jen Vám řeknu jednu takovou perličku, protože nemáme zatím, jako soubor, kde být a kde nacvičovat, upravili jsme si provizorně hrobníkům domek, který stojí u kostela, takže chodíme hrát do tak zvané "Hrobárny". A jak vidíte, vůbec nám to nevadí."

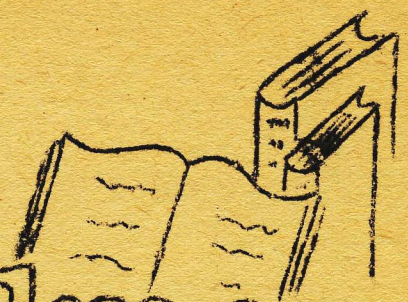
"MEZI DOBRÝMI LIDMI"

Před představením jsem se přivítala s hostem M. Hynkovou, herečkou pražského divadla E. F. Buriana.

"Kdy večer, dovolu, ráda bych Vám položila jednu otázku. Co Vás vede ke spolupraci s ochotníky a jaký k nim máte vztah?"

"Co mě vede? No, poprvé jsem vystoupila naprkná, která znamenají svět s hrobníky s Annou Proletářkou. Mé začátky tedy byly také ochotnické. Proč sem jezdím? Jsem tu mezi dobrými lidmi, najdu tu zázemí, objevím spousty talentů a pak - je to zase jiný pohled na divadlo. Taková injekce, masáž. V Nymburce jsem už byla 4x. Od loňské návštěvy rok velmi rychle utekl a už jsem zase tady a těší mě, že jsme se tu opět setkali."

Vybráno ze starého almanachu

Jak vzniklo nymburské divadlo.

V době, kdy v Nymburce pořádala ochotnické představení volná studentská skupina, neměla pro svou činnost stálého místa. Hrál se, kde se dalo. Ve staré radnici, v hostincích, v měšťanských domech. Když se však v roce 1860 utvořil divadelní spolek, který měl početnou členskou základnu a předpoklad pro pořádání představení s určitou pravidelností, bylo nutné získat stále divadelní prostory.

Duší ochotnického spolku byl v té době nymburský měšťan, klempíř Ludvík Rubinger, člověk sečtělý, vzdělaný, nadaný hluboce vlastenecky cítící a z celého srdce nadšený ochotník. Jeho přičiněním povolil farní úřad hrát divadelní představení v chodbě staré obecné školy v prvním patře bývalého kláštera /nyní I. ZDŠ Tyršova ul./.

V těchto prostorách sehrál nově utvořený spolek dne 3. září 1860 své první představení, hru V. K. Klicpary "Divotvorný klobouk". Nadšený ohlas u nymburského obcenstva byl podnětem k sehrání ještě dalších dvou her /Pašerové a Doktora Fausta domácí čepička/ a také k získání nových členů. Finanční přínos pak byl pobídkou nejen k další intenzivní činnosti, ale i ke zrodu smělé myšlenky získat vlastní divadelní místnost. Ze školní chodby se ochotníci přemístili do sálu hostince "U černého orla", který divadelním potřebám lépe vyhovoval. Zde bylo sehráno celkem deset představení, jejichž hrubý výnos činil 377 zlatých 22 krejcarů. Tento malý finanční základ byl prvním krokem ke splnění touhy po vlastním divadle. Byl to opět Ludvík Rubinger, který pro trvalý stánek Thalie, vybral starý zrušený klášter.

Svou organizační schopností získal souhlas městské správy, finanční podporu od zámožných měšťanů, objednal řemeslníky, dekoratéry a přivedl celou řadu ochotných pomocníků. O nymburském posvícení 1. září 1861 se v nově zařízeném "klášterním" divadle hrálo první představení. Počet členů spolku v té době čítal 134 osob. Obec, která odkoupila klášterní objekty, rozhodla o jejich přestavbě, a tak ochotníci se ocitli bez přístřeší. Ruce v klín však nesložili. V letních měsících hráli v improvizované aréně na Ostrově. Důležité bylo, že při přestavbě kláštera bylo na divadlo pamatováno alespoň holou místností. Spolku nastaly starosti s úpravou a zařízením, těžkostí se sháněním finančních prostředků. Díky nesmírné obětavé práci ochotníků i příznivců divadla se po dvou letech konalo roku 1872, 25. února, první slavnostní zahajovací představení v novém trvalém divadle. Ochotnická činnost se nyní mohla rozvíjet naplno. Ve městě i okolí našla vděčné obecenstvo. Mezi představiteli správy města měla vlivné příznivce a mezi měšťany i štědré mecenáše. V roce 1879 bylo zlepšeno vybavení jeviště i nlediště, v roce 1898 bylo zavedeno elektrické osvětlení. V roce 1899 při přístavbě budovy nové dívčí školy byla provedena i další stavební úprava divadelní budovy. Až do roku 1934 měl divadelní spolek pouze divadelní místnosti. V tomto roce po dlouhých jednáních mu byla městem propůjčena budova celá s právem používání školního dvora a divadlo bylo opět přestavěno. 6. září roku 1936 byla slavnost otevření nového divadla.

Svou dnešní podobu má nymburské divadlo od roku 1968, kdy byla ukončena poslední stavební úprava a vnitřní zařízení zmodernizováno.

Říká se, že město má krásné divadlo. Ano, má. A náš divadelní soubor je jedním z mála, kdo mají pro svou ochotnickou činnost tak pevné prostředí. Vzpomeňme, co obětavé práce a lásky tu bylo dáno těm, jejichž jména i tváře dávno zavál čas.

Jim nikdo nepostavil sochu
památník z bronzu odléváný.
Ač slávy nedbalí ni trochu
pomník si sklenuli svou dlaní.

Vilém Závada

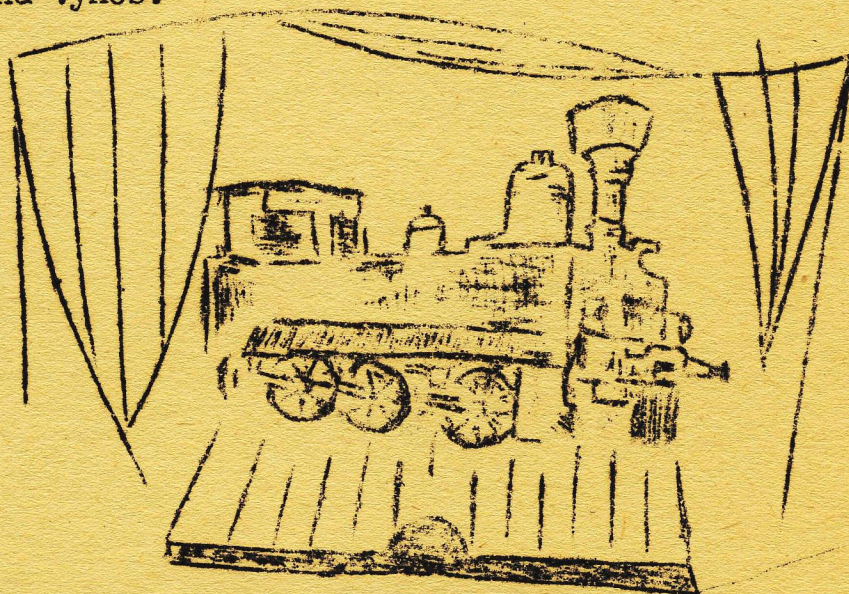
DIVADELNÍ HUMOR

Z pera pana Bezouška

Starosti s rekvizitami.

V městečku N., kde jsou velké železniční dílny, byl a je snad dosud velký a velice činný ochotnický spolek. Před léty chystali inscenaci "Anny Kareniny", jejíž hrdinka končí svůj život skokem pod kola lokomotivy. Ta sebevražda se na divadle dělá všelijak. Tmou a hučením vlaku, rozsvícením světel vlaku ze zákulisí, ale tihle divadelníci to chtěli "veritábl". V představení měl hrát i jeden z mistrů ze železničních dílen, vášnivý ochotnický fanda. Režisér se s ním jako s odborníkem radil: "Poslyš, Josef, a jak to uděláme nakonec s tou lokomotivou?" Josef se zamyslel a pak řekl: "Víš, Honzíku, najednou, to dá rozum, by^{to} šlo, ale po kouskách bych ji možná vynesl!"

POZVÁNÍ

NA

ZÍTRA

Sobota - 21. října - 19 hodin

Henrik Ibsen

PEER GYNT

hraje divadelní soubor ZK STZ Ústí nad Labem

Zpravodaj Esdéháček vydává Přípravný výbor XI. Středočeských divadelních her v Nymburce.

Odpovědný redaktor: Ceeová Irena

Povoleno odborem kultury ONV v Nymburce pod č.j. 0220/76

Počet výtisků: 100 kusů